

Praktické důsledky GDPR v e-learningu IS MU

Co je GDPR?

- Nařízení (EU) 2016/679 tzv. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (General Data Protection Regulation - GDPR)
- platné od 27.4.2016, **účinné od 25.5.2018**
- přímá působnost jako zákon
- zákon č. 101/2000 Sb. o zpracování osobních údajů bude pouze upřesňovat některá ustanovení GDPR (chystá se novela)

Co GDPR přináší nového?

- posílení práva subjektu údajů na kontrolu zpracování OÚ
  - přísnější pravidla pro souhlas
  - právo být zapomenut
- rozšíření definice osobních údajů
  - lokační údaje, síťový identifikátor
- více povinností správce
  - záznamy zpracování
  - posouzení vlivu
- pověřenec pro ochranu osobních údajů (Data Protection Officer – DPO)

Co jsou osobní údaje?

- jakákoliv informace, která se týká určené nebo přímo či nepřímo určitelné fyzické osoby
- nejen identifikační údaje, na jejichž základě lze konkrétní osobu určit, ale i veškeré informace, které se určeného či určitého člověka týkají, byť jej ani samy o sobě, ani v kombinaci s dalšími informacemi neidentifikují
- např. jméno, identifikační číslo (UČO), adresa, pohlaví, věk, e-mailová adresa, zdravotní znevýhodnění, lokační údaje, síťový identifikátor (IP adresa)

Co jsou „citlivé“ osobní údaje?

Tzv. zvláštní kategorie osobních údajů:

- údaje o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech,
- genetické údaje,
- biometrické údaje pro účel jedinečné identifikace fyzické osoby
- údaje o zdravotním stavu či o sexuálním životě nebo sexuální orientaci

Zpracovávat lze pouze za podmínky souhlasu nebo některé z podmínek čl. 9!

Co NEjsou osobní údaje?

- údaje, které se nevztahují ani nemohou být vztaženy ke konkrétní osobě
- původně osobní údaje, které byly anonymizovány tak, že není možná identifikace konkrétní osoby (ani vyčleněním ze souboru)

Co je zpracování osobních údajů?

- zpracování OÚ = jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, automatizovaně nebo jinými prostředky
- nevztahuje se na zpracování pro osobní potřebu
- např. shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení, výmaz nebo zničení;

Správce vs. Zpracovatel

- **Správce** určuje **účel** a prostředky zpracování OÚ
- zpracování os. údajů v e-learningu = **MU je správcem**
- **Zpracovatel** zpracovává os. údaje pro správce (např. opravy přijímacích testů), smlouva se správcem

Za dodržování GDPR je odpovědný správce, tj. MU!!!

Mám jako učitel nějakou zodpovědnost, co se týká problematiky GDPR? Hrozí mi případně nějaká pokuta, v případě nějakého pochybení? Pokud ano, tak jakého?

Kdy můžeme zpracovávat OÚ?

Když máme ke zpracování správný právní titul!

„ze zákona“

- smlouva
- právní povinnost
- životně důležitý zájem
- veřejný zájem / výkon veřejné moci
- oprávněný zájem správce

ostatní případy

- souhlas subjektu

Zpracování OÚ bez potřeby souhlasu

- např. uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání (resp. plnění studijních povinností studentem)

Existují tzv. e-kurzy, které vytváří akademici MU, jsou součástí IS MU, například zde <https://is.muni.cz/elportal/ekurzy>. Jsou určené i pro veřejnost. Někdy zdarma, někdy za poplatek, který zaplatí prostřednictvím Obchodního centra v IS MU. Je v pořádku, že sbíráme osobní údaje od lidí z veřejnosti? U těch zdarma mohou vyplnit, co chtějí (tedy nekontrolujeme, jaké údaje vyplňují). U placených kurzů však obvykle potřebujeme nějaké minimum správně vyplněných údajů pro ekonomické důvody.

Souhlas se zpracováním osobních údajů

- svobodný, konkrétní, informovaný, jednoznačný
- aktivně udělený, nikoliv konkludentně!
- např. pro udělení souhlasu musí alespoň zaškrtnout políčko

Existují v ISu i neveřejné kurzy určené pro talentované středoškoláky (olympiády PŘF, programovací kurzy FI). Můžeme nakládat s osobními údaji sbíranými od těchto středoškoláků? Univerzita má zájem podchytit talentované studenty.

Právo na výmaz

Kdy musíme údaje na žádost smazat?

- OÚ již nejsou potřebné pro daný účel
- odvolání souhlasu
- subjekt vznesl námitku a nepřevažují důvody pro správce
- protiprávní zpracování OÚ
- výmaz pro splnění právní povinnosti
- OÚ pro služby inf. společnosti

Co když po mně (po vyučujícím) bude student požadovat tzv. "právo být zapomenut"? Musím smazat například jeho odevzdané domácí úkoly a zajistit smazání jeho dat i z webových služeb, kde jsem požadoval, aby zpracoval svůj úkol (např. Medial, Prezi)? Nebo si musí on sám požádat?

Zásady zpracování OÚ

- zákonnost
- korektnost a transparentnost
- zásada účelového omezení
- zásada minimalizace údajů
- zásada přesnosti
- zásada omezení uložení
- zásada integrity a důvěrnosti
- zásada odpovědnosti

Zásady zpracování OÚ

Zákonnost

- zpracování není v rozporu s žádnými právními předpisy

- mám ke zpracování právní titul
  - smlouva, právní povinnost, veřejný zájem, oprávněný zájem správce, nebo
  - souhlas studenta

Zásady zpracování OÚ

Korektnost a transparentnost

- „postupovat fér“
- informovat subjekt údajů co, jak a proč s údaji o něm dělám

Mám výukový web a zpracovávám si statistiky pomocí nástrojů Google Analytics, abych věděla, kde studenti klikají a na které stránky výukového webu chodí. Ukládám takto ve službě Google Analytics tedy IP adresy studentů, což jsou osobní údaje. Změní se pro mne něco po zavedení GDPR? Mám nějaké povinnosti jako učitel v tomto případě?

Zásady zpracování OÚ

Zásada účelového omezení

- omezení zpracování jen na účel (právní titul), na základě kterého jsou zpracovávány
- X možnost „dalšího zpracování“ (souhlas, veř. zájem – archivace, výzkum, statistika,...)

Účastníci konference OSK se nám podepisují na prezenční listině. Jde o akademiky a doktorandy MU. Je v pořádku, pokud bychom i v následujících letech (např. i více než 3 roky po podpisu na prezenčce) obesílali účastníky s pozvánkou na nový/další ročník?

Zásady zpracování OÚ

Zásada minimalizace údajů

- zpracovávat jen OÚ, které skutečně potřebují pro daný účel

Mohu ve výuce natáčet studenty na video pro účely poskytnutí jim zpětné vazby? Typicky prezentace v anglické výuce nebo měkké dovednosti typu schopnost prezentovat aj. Mohu ty záznamy nahrát do ISu? Jakou formou mi mají dát souhlas, aby bylo vše správně podle GDPR?

Zásady zpracování OÚ

Zásada přesnosti

- povinnost aktualizovat, příp. na požádání opravit zpracovávané OÚ
- *např. chybné známky, hodnocení...*

Učitel používá jiný e-learningový systém ve své výuce a přenáší si tam jméno, příjmení, učo, ... student. Tento systém mu spravuje jeho CVT fakulty (tedy je na serverech fakulty, není mimo univerzitu). Znamky zpět zapisuje do IS MU. Je v pořádku mít osobní údaje na dvou místech/systémech?

Zásady zpracování OÚ

Zásada omezení uložení

- neuchovávat po dobu delší, než je nezbytné, ve formě umožňující identifikaci
- povinnost smazat nebo anonymizovat OÚ po uplynutí doby účelu

př. založené účty v ISu pro jednorázové účastníky e-kurzů

Zásady zpracování OÚ

Zásada integrity a důvěrnosti

- zabezpečení před neoprávněným a protiprávním zpracováním je klíčovým pro GDPR
- vhodná technická a organizační opatření
- pseudonymizace a šifrování osobních údajů
- *např. při používání externích nebo veřejných systémů (Median) zvážit pseudonymizaci*

Zásady zpracování OÚ

Zásada odpovědnosti

- správce (MU) odpovídá za dodržení všech zásad GDPR
- správce musí doložit soulad s GDPR (postupy, opatření, souhlasy)
- pečlivý výběr zpracovatele OÚ, externího systému

Když ve výuce používám jako jednotlivec/učitel/ externí systémy a služby (neběží na našich serverech na MU), jako je duoLingo, Medial, Padlet či Socrative, mám nějakou zodpovědnost ohledně GDPR? Musím přenést odpovědnost na poskytovatele těchto služeb? Jak? Obvykle jde o free služby, které se užívají bez smluvního ujednání nebo za všeobecných podmínek zveřejněných na jejich stránkách, anebo jen všeobecných pravidel používání.

Nevíte, jak na to?

Zeptejte se pověřence!

Kontakt pro dotazy:

Právní odbor RMU

smitkova@rect.muni.cz

nechvatalova@rect.muni.cz